

جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنعت، معدن و تجارت

دستورالعمل مدیریت سبز

Green Management Instruction

شماره ۱۰۱:

عنوان: دستورالعمل مدیریت سبز	شماره دستورالعمل: ۱۰۰
واحد مسئول: دفتر امور بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی	تاریخ تصویب: ۱۳۹۵/۰۶/۰۸
شماره تماس: ۸۱۷۷۴۴۰۹	واحد همکار: واحدهای اداری و پشتیبانی
حوزه کاربرد: ساختمان‌های ستدادی منطبق دائمی شمول	تصویب‌کننده: مقام عالی وزارت
مدت اعتبار دستورالعمل: نامحدود	پیوست: دارد
دستورالعمل	تاریخ تجدید نظر:

۱- مقدمه :

جهان امروز دارای شرایطی است که نیازمند توجه هرچه بیشتر به محیط زیست می‌باشد. توسعه صنعت، گسترش بیش از پیش مواد آلاینده، افزایش جمعیت بشری، ایجاد صنایع جدید و به تبع آن تولید مواد زائد نوظهور همه باعث شده است تا دائمی آلودگی‌های زیست محیطی وسیعی از جهان را دربرگیرد. دستیابی به اهداف توسعه پایدار مستلزم مصرف بهینه از منابع در کشور می‌باشد. بر این اساس و برای پیشگیری از بروز بحرانهای زیست محیطی ضروری است اقدامات لازم برای حفظ محیط زیست انجام یابد. بهره‌وری سبز راهبردی برای افزایش بهره‌وری و عملکرد زیست محیطی به منظور توسعه فرآیند و جامع اقتصادی- اجتماعی می‌باشد. نظام مدیریت سبز نیز، مجموعه‌ای از ابزارهای مدیریتی اجرایی می‌باشد که تحقق آن افزایش بهره‌وری در سطح سازمان‌ها و شرکت‌ها و در نهایت سطح کشور را بدنبال خواهد داشت. از آنجا که ساختمان‌های اداری و تجاری بکی از بخش‌های مهم مصرف انرژی در کشور می‌باشند، استقرار نظام مدیریت سبز در سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف نقشی مؤثر در کاهش مصرف منابع (نظیر آب، انرژی، کاغذ و مدیریت مواد زاید جامد) داشته و منجر به ارتقا بهره‌وری خواهد شد. در همین راستا و به منظور اجرای وظایف قانونی با هدف استقرار بند شماره ۱۰ برنامه جامع مدیریت دستورالعمل مدیریت سبز تهیه و تدوین گردیده است.

۲- تعاریف و اصطلاحات

کارگروه مدیریت سبز: تشکلی است که از کارشناسان و مسئولین آگاه و انگذار در حوزه مدیریت سبز سازمان تشکیل شده و با هدف دستیابی به شاخص‌های تعیین شده سازمانی و نظارت بر صرفه جویی آب، انرژی و کاهش مصارف روزمره منابع فعالیت می‌نماید.

وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت

دفتر امور HSEE: دفتر امور بهداشت، ایمنی، محیط‌زیست و انرژی وزارت صنعت، معدن و تجارت

بخش صنعت، معدن و تجارت: تمامی واحدهایی که تحت پوشش وزارت صنعت، معدن و تجارت و در راستای اهداف و خط‌مشی وزارتخانه مشغول به فعالیت می‌باشند.

برنامه جامع مدیریت یهداشت، اینمنی، محیط‌زیست و انرژی (HSEE Master Plan) : راهنمای جامعی است که در آن نحوه همکاری، وظایف و مستولیت‌های سازمان‌های تابعه و وابسته در جهت همافرایی و کاهش مخاطرات موجود در واحدهای صنعتی و بعدهای جهت نیل به اهداف عالی وزارت تدوین شده است. (ابلاغ شماره ۶۰/۲۴۱۴۵۷ ۹۳/۱۱/۲۰ مورخ)

سازمان وابسته: کلیه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات، صندوق‌ها و دستگاه‌های وابسته که بمحض قانون یا بر اساس اساسنامه مصوب زیرمجموعه وزارت صنعت، معدن و تجارت محسوب می‌گردند.

سازمان تابعه: کلیه سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها (اداره کل صنعت، معدن و تجارت جنوب استان کرمان) مدیریت سبز: مجموعه‌ای از مطالعات و اقدامات جامع، هدفمند و مستمر در سطوح مختلف دستگاه‌های دولتی و غیردولتی جهت استفاده بهینه از منابع و حفظ محیط زیست (دستیابی به مدیریت سبز) می‌باشد.

ایستگاه سبز: مکان یا مکانهای تعبیه شده در مسیرهای پرتردد ساختمان‌های اداری به منظور جمع‌آوری مواد تفكیک شده توسط کارکنان

اتاق سبز: فضای بسته‌ای می‌باشد که در داخل محوطه سازمان به منظور تجمع کالاهای جمع‌آوری شده در ایستگاه‌های سبز جهت بازیافت و استفاده مجدد توسط سازمان‌های بیرونی یا خود سازمان فرار گرفته است.

تیم ارزیاب: مجموعه افرادی هستند که زیر نظر کارگروه مدیریت سبز سازمان، مستولیت ارزیابی وضعیت و ارائه راهکارهای کنترلی پیشنهادی به کارگروه را عهده دار می‌باشند.

پسماند عادی: شامل کلیه پسماندهای حاصل از فعالیت‌های معمول افراد مختلف مستقر در ساختمان‌های زیرمجموعه همچون پسماندهای خوارکی، آشپزخانه، آبدارخانه و همچنین پسماند حاصل از تغییر دکوراسیون داخلی و پارتبیشن‌ها و سایر پسماندهای از این جنس می‌باشد.

پسماند ویژه: شامل کلیه پسماندهای تولیدی است که نیاز به نگهداری، حمل و نقل و مدیریت ویژه دارد. همچون روغن‌های مستعمل در زیرمجموعه‌های پشتیبانی (حمل و نقل، موتورخانه، سیستم گرمایش و سرماشی و ....)، پسماندهای برقی و الکترونیکی و سایر پسماندهای از این جنس می‌باشند که به هیچ عنوان نباید با پسماندهای عادی اختلاط پیدا کرده و در صورت عدم امکان بازیافت در محل و با فروش به خریداران مجاز، الزاماً می‌باشد به صورت این در یک محل خاص قرنطینه و نگهداری شود.

سیستم دفتر سبز: مجموعه فرآیندها و اقدامات لازم و تعریف شده در راستای پیاده‌سازی و تحقق شاخص‌های مدیریت سبز

۳- الزامات قانونی:

اصل ۵۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: "در جمهوری اسلامی، حفاظت از محیط زیست که نسل امروز و نسل های بعد باید در آن حیات اجتماعی رو به رشدی داشته باشند، وظیفه عمومی تلقی می گردد. از این رو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آنودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدا کند ممنوع است."

ماده ۲۰ قانون اصلاح الگوی مصرف: "کلیه مؤسسات دولتی و عمومی موظفند ظرف پنج سال پس از تصویب این قانون با تعییه سامانه های کنترلی لازم برای مصرف انواع حامل های انرژی در ساختمانهای اداری خود مطابق با آین نامه های موضوع عاده (۱۸) این قانون اقدام نمایند."

ماده ۲۱ قانون اصلاح الگوی مصرف: "کلیه دستگاههای اجرائی و عمومی موظفند به انجام ممیزی انرژی به منظور اجرا، و کنترل سامانه مدیریت انرژی در ساختمانهای مربوطه و آموزش کارکنان خود اقدام نمایند."

ماده ۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه: "کلیه دستگاههای اجرائی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موظفند جهت کاهش اعتبارات هزینه های دولت، اعمال سیاستهای مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست برای اجرای برنامه مدیریت سبز شامل مدیریت مصرف انرژی، آب، مواد اولیه و تجهیزات (شامل کاغذ)، کاهش مواد زائد جامد و بازیافت آنها (در ساختمانها و وسایط نقلیه) طبق آین نامه ای که توسط سازمان حفاظت محیط زیست و معاونت با همکاری دستگاههای ذی ربط تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اقدام نمایند."

تصویب نامه شماره ۱۹۰/۲۲۵۱-ت-۴۷۶۳۱ هـ مورخ ۹۱/۰۲/۱۲ موضوع آین نامه اجرایی ماده ۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین موارد مرتبط با این ماده در قوانین سالیانه بودجه، نیز از الزامات استقرار سیستم مدیریت سبز می باشند (پیوست ۱).

ماده ۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۵: در اجرای ماده ۱۹۰ قانون برنامه پنجم توسعه، دستگاههای اجرائی و مؤسسات و نهادهای عمومی و غیر دولتی مجازند ادرصد از اعتبارات مندرج در قانون را مطابق آین نامه اجرایی این ماده به منظور استقرار سیستم مدیریت سبز و اعمال سیاستهای مصرف بهینه منابع پایه و محیط زیست هزینه نمایند."

تصویب نامه شماره ۱۴۵۱۷۳-ت-۵۱۱۲۲ هـ مورخ ۹۳/۱۰/۲۲: مصادیق مصرف اعتبارات موضوع مدیریت سبز در بودجه سالیانه "نیز از الزامات این موضوع می باشد (پیوست ۲).

۴- هدف:

هدف از تدوین این دستورالعمل انجام مستولیتهای اجتماعی و قانونی سازمانها در حفاظت از محیط زیست، سلامت کارکنان، استفاده بهینه از منابع و کاهش مصرف حامل های انرژی در جارجویی مدون و نظام مند می باشد.

۵- دامنه شمول:

این دستورالعمل در کلیه ساختمان‌های حوزه ستادی، سازمان‌های تابعه، وابسته و ساختمان‌های اداری بخش صنعت، معدن و تجارت، لازم‌الاجرا می‌باشد.

۶- سازوکار اجرایی:

۶-۱- کارگروه مدیریت سبز:

بعنضور استقرار سیستم مدیریت سبز و افزایش بهره‌وری انرژی و سایر منابع، کارگروه مدیریت سبز زیر نظر بالاترین مقام اجرایی تشکیل می‌شود.

۶-۱-۱- اعضای کارگروه مدیریت سبز:

- * رئیس کارگروه:

- ❖ نماینده تمام اختیار معاونت توسعه مدیریت، منابع و امور استان‌ها در سطح ستاد وزارت خانه
- ❖ نماینده تمام اختیار رئیس سازمان درسطح سازمان‌های تابعه و وابسته
- ❖ نماینده تمام اختیار مدیریت واحد در بخش صنعت، معدن و تجارت

- * مدیر کارگروه:

- ❖ نماینده تمام اختیار دفتر HSEE در سطح ستاد وزارت خانه
- ❖ مدیریت واحد HSEE درسطح سازمان‌های تابعه و وابسته و در بخش صنعت، معدن و تجارت

- * کارشناس محیط زیست

- * کارشناس انرژی

- * نماینده تمام اختیار اداره پشتیبانی (مطلع در امور تاسیسات و تدارکات و پشتیبانی)
- ❖ نماینده تمام اختیار آموزش کارگنان
- ❖ نماینده تمام اختیار بخش بودجه و اعتبارات واحد
- ❖ نماینده تمام اختیار روابط عمومی و اطلاع رسانی

تبصره: با تشخیص اعضای کارگروه می‌توان از افراد مرتبط در جلسات کارگروه دعوت به عمل آورد تا بدون حق رای از پیشنهادات و نظرات آنها بهره برد.

۶-۱-۲- وظایف کارگروه مدیریت سبز:

- استقرار مدیریت سبز و استفاده بهینه از منابع در ساختمانهای اداری تحت پوشش واحدها.
- بهبود شاخص های مدیریت سبز در محورهای اصلی در ساختمانهای اداری تحت پوشش واحدها.
- انجام معیزی و یازدیدهای دوره ای، پایش، اندازه گیری و تبت مقادیر و هزینه های مصرف و همچنین تعیین، هدف گذاری و ارزیابی شاخص های عملکردی در هر یک از محورهای ذیل:

۱. انرژی : (برق، گاز، سایر انواع سوخت)	ii. آب	iii. خرید
iv. تدارکات	v. حمل و نقل	vi. صدا
vii. کاغذ	viii. کیفیت هوا	ix. پسماند و بازیافت
x. سیستم دفتر سبز		

- تهیه چک لیست با توجه به چک لیستهای ابلاغی سازمان محیط زیست (بیوست شماره ۳)
- اصلاح، کلیدی سازی چک لیست بر اساس نظرات بخش های مطلع در هر محور (بیوست شماره ۴)
- تعیین شاخص های کمی مدیریت سبز در هر یک از زمینه های ۱۰ آگانه (بیوست شماره ۵)
- نظارت بر عملکرد تیم ارزیاب و بررسی گزارشات معیزی ها (حداقل هر شش ماه یکبار) (بیوست شماره ۶)
- اولویت بندی راهکارها و پروژه های شناسایی گردیده و تخمین اولیه هزینه فایده.
- تبصره: کارگروه می باشد در صورت لزوم تحلیل جامع هزینه فایده بروز های منتخب و اولویت دار را ارائه نماید.
- تهیه گزارش بررسی پروژه ها و راهکارها جهت تصمیم گیری و اجرا به بالاترین مقام اجرایی.
- نیاز سنجی و برنامه ریزی آموزش های کاربردی به بearer برداران ناسیلات و کارکنان سازمان.
- افزایش سطح مشارکت و حساس سازی کارکنان، درخصوص اطلاع رسانی و آگاه سازی شاخص های هدف گذاری شده مرتبط با مدیریت سبز سازمان.
- تهیه و تدوین گزارش تجمعی و مقایسه ای در یايان هر سال از کل مصارف (حامل های انرژی، آب، مصرف سوخت خودروها، خرید و مصرف کاغذ، میزان پسماند، میزان بازیافت پسماند و کاغذ)، شاخص های عملکردی و همچنین اقدامات انجام گردیده.
- جانمایی و تخصیص مکانهای مناسب بمنظور جمع آوری مواد تفکیک شده (ایستگاه سبز) و تجمعی و انسارش آنها (اتاق سبز).
- تشکیل تیم ارزیاب جهت اجرای ارزیابی های دوره ای (حداقل شش ماه یکبار).

- تبصره: کارگروه می تواند با استفاده از دستورالعمل نظام پیشنهادات، به منظور جلب مشارکت و دریافت نظرات کارشناسی کارکنان سازمان، نظرات آنها را بررسی و در صورت مثبت ارزیابی نمودن پیشنهاد، آن را در برنامه های اجرایی قرار دهد.

۶-۲- تیم ارزیاب:

تیم مذکور توسط کارگروه و از متخصصان حوزه های مرتبط تعیین می گردد. لازم است در همه فعالیت های تیم ارزیاب نماینده واحد های HSEE و پشتیبانی حضور داشته باشد.

۶-۱- اعضای تیم ارزیاب:

به تشخیص کارگروه و بنابر وظایف مورد انتظار کارگروه می تواند از کارشناسان زیر در تیم ارزیاب استفاده نماید.

- کارشناس در زمینه سیستم های اداری
- کارشناس در زمینه سیستم های کامپیوتری و IT
- کارشناس در زمینه تاسیسات ساختمان ها (سیستم های گرمایشی، سرمایشی، روشنایی و ...)
- کارشناس در زمینه محیط زیست و انرژی
- کارشناس یا مدیر ساختمان های اداری و ستادی

۶-۲- وظایف تیم ارزیاب:

۱- برنامه ریزی و اجرای ممیزی ها و بازدیدهای دوره ای.

۲- انجام بازدید و اندازه گیری و تنظیم بهینه سیستم های سرمایشی و گرمایشی در زمان شروع بهره برداری از تاسیسات (دو نوبت در سال)

۳- ارائه گزارشات به کارگروه طبق بند ۱ و ۲ وظایف تیم ارزیاب.

تذکر:

۱- مسئولیت اجرای این دستورالعمل بر عهده واحد پشتیبانی واحد ها می باشد.

۲- مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این دستورالعمل بر عهده واحد HSEE می باشد.

۷- گزارش دهی:

۱- گزارش های دوره ای (یک ساله) مدیریت سبز ستاد، سازمانهای تابعه و وابسته و بخش صنعت، معدن و تجارت، حداقل ظرف مدت یکماه پس از شروع سال تهمه و برای دفتر HSEE وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال گردد. این گزارش های می باشند حداقل مشتمل بر نتایج و یافته های ممیزی های قبلی، اقدامات انجام شده و برنامه های در دست اقدام باشد.

۲- دفتر HSEE وزارت صنعت، معدن و تجارت گزارش نهایی عملکرد وزارت خانه در حوزه مدیریت سبز را جمع آوری و تدوین نموده و آن را به بالاترین مقام وزارت متبوع ارائه خواهد داد.

۸- اصلاح و بازنگری:

اصلاح و بازنگری این دستورالعمل بنا به درخواست رئیس کارگروه و پس از تایید شورای عالی HSEE میسر خواهد بود.

۹- آدرس سامانه:

www.mimt.gov.ir

تصویب گشته

محمد رضا نعمت زاده

وزیر صنعت، معدن و تجارت و
HSEE رئیس شورای عالی

پیشنهاد دهنده

رسول بار احمدی

مدیر کل دفتر امور بهداشت، ایمنی،
محیط زیست و انرژی

اصغر مصاحب نما

رئیس مرکز نوسازی و تحول اداری

مادر

پیوست شماره ۱ : فایل در ضمیمه

پیوست شماره ۲ : فایل در ضمیمه

پیوست شماره ۳ : فایل در ضمیمه

پیوست شماره ۴ :

جدول ۱ - حوزه ها و زمینه های فعالیت مرتبط با چک لیست های مدیریت سبز

زمینه های فعالیت	حوزه	زمینه های فعالیت	حوزه
☒ اقدامات عمومی مدیریت ☒ خرید آشپزخانه ☒ خرید رختنیورخانه ☒ عینمان و تجهیزات اداری ☒ قصای سبز ☒ فروشگاه/شرکت تعاونی ☒ اقدامات فرهنگی	۲. خرید	☒ پایش مصرف انرژی ☒ جلوگیری از انلاف انرژی ☒ بازیابی انرژی (احبای انرژی) ☒ سیستم های سرمایش و گرمایش ☒ سیستم روشناختی ☒ تجهیزات اداری ☒ آشپزخانه/آبدارخانه ☒ رختنیورخانه/لاندزدی ☒ فرهنگ سازی	۱. انرژی
☒ تحويل گرفتن کالا ☒ مدیریت انبار ☒ عواد شیمیابی و برخطه ☒ ضایعات ☒ اقدامات فرهنگی	۴. تدارکات	☒ پایش مصرف آب ☒ جلوگیری از انلاف آب ☒ سرویس های پیداگذشتی ☒ آشپزخانه/آبدارخانه ☒ باعجهه/قصای سبز	۳. آب
☒ شناسایی سیزان مصرف ☒ بهبود سیستم مصرف کاغذ ☒ اقدامات نشویقه و فرهنگی	۶. کاغذ	☒ پایش کیفیت هوای داخلی ☒ کیفیت هوای بیرونی دفتر کار ☒ مواد آلرژی زا	۵. هوا

<p>✓ یابش سزان صدا</p> <p>✓ جلوگیری از ایجاد صدای عراظم</p> <p>✓ حفاظت از کارگنان</p>	<p>✓ صدا</p>
<p>✓ تیم سازی</p> <p>✓ آموزش و فرهنگ سازی</p> <p>✓ تعیین نظام تشویق و تنبیه</p> <p>✓ خود ممیزی کارگنان</p> <p>✓ تعیین بروزه های بهبود</p> <p>✓ اولویت بندی</p> <p>✓ گزارش دهنی</p>	<p>۱۰. سیستم دفتر سبز</p>

<p>✓ مدیریت حمل و نقل</p> <p>✓ مدیریت مصرف سوخت خودروهای تملکی یا اجاره ای</p>	<p>✓ حمل و نقل</p>
<p>✓ سیستم مدیریت و عملیات پسماند</p> <p>✓ کاهش زیاله</p> <p>✓ تغییر زیاله</p> <p>✓ پسماندهای غیر قابل بازیافت</p> <p>✓ آشپزخانه / آبدارخانه</p> <p>✓ کاهش انواع زیست محیطی</p> <p>✓ اقدامات تشویقی و فرهنگی</p>	<p>۹. پسماندهای دفتر کار</p>

پیوست شماره ۵:

شخص	مقدار گاز مصرفی	هزینه گاز مصرفی	مقدار برق مصرفی	هزینه برق مصرفی
	سطح زیربنا	سطح زیربنا		سطح زیربنا
گاز طبیعی	مقدار گاز مصرفی	هزینه گاز مصرفی	مقدار برق مصرفی	هزینه برق مصرفی
	تعداد شاغلین	تعداد شاغلین		تعداد شاغلین

شخص	مقدار آب مصرفی	هزینه آب مصرفی	مقدار کاغذ مصرفی	هزینه کاغذ بازیافتی
	سطح زیربنا	سطح زیربنا		تعداد شاغلین
آب مصرفی	مقدار آب مصرفی	هزینه آب مصرفی	مقدار کاغذ بازیافتی	مقدار کاغذ بازیافتی
	تعداد شاغلین	تعداد شاغلین		مقدار کاغذ مصرفی

پسماند	مقدار پسماند عادی تولیدی	مقدار پسماند عادی بازیافتی	مقدار پسماند ویژه تولیدی	مقدار پسماند ویژه بازیافتی
	تعداد شاغلین	تعداد شاغلین		تعداد شاغلین
عادی	مقدار پسماند عادی بازیافتی	مقدار پسماند ویژه بازیافتی	مقدار پسماند ویژه بازیافتی	مقدار پسماند ویژه تولیدی
	مقدار پسماند ویژه تولیدی	مقدار پسماند ویژه تولیدی		مقدار پسماند عادی تولیدی

۶	۷	مقدار سوخت مصرفی کل خودروهای سازمان	مقدار سوخت مصرفی کل خودروهای سازمان
		تعداد خودروهای کل سازمان	تعداد شاغلین سازمان

	مقدار سوخت مصرفی کل خودروهای سازمان میزان بیماش کل خودروهای سازمان	میزان بیماش کل خودروهای سازمان تعداد شاغلین سازمان
--	---	---

هوای درصد انفاق های با غلظت دی اکسید کربن غیر محارنی	درصد انفاق های فاقد اسایش حرارتی	صدا در محیط کار
--	-------------------------------------	--------------------

روشنایی	درصد انفاق های با روشناختی نامناسب
---------	------------------------------------

تعريف و نحوه محاسبه شاخصهای مدیریت سبز:

مقدار گاز مصرفی: میزان گاز مصرفی ساختمان (مترمکعب) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت ملی گاز ایران در بازه زمانی مورد اندازه گیری

هزینه گاز مصرفی: میزان هزینه گاز مصرفی ساختمان (ریال) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت ملی گاز ایران در بازه زمانی مورد اندازه گیری

مقدار برق مصرفی: میزان برق مصرفی ساختمان (کیلو وات ساعت) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت برق منطقه ای در بازه زمانی مورد اندازه گیری

هزینه برق مصرفی: میزان هزینه برق مصرفی ساختمان (ریال) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت برق منطقه ای در بازه زمانی مورد اندازه گیری

مقدار آب مصرفی: میزان آب مصرفی ساختمان (مترمکعب) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت آب و فاضلاب منطقه ای در بازه زمانی مورد اندازه گیری

هزینه آب مصرفی: میزان هزینه آب مصرفی ساختمان (ریال) با توجه به قبوض صادر شده توسط شرکت برق منطقه ای در بازه زمانی مورد اندازه گیری

سطح زیربنای: میزان زیر بنای مورد استفاده (مترمربع) توسط کارمندان که تجهیزات مصرف کننده اصلی آب و انرژی در آن قرار دارد. طبقات بارکینگ و محل تاسیسات گرمایش و سرمایش حزو زیر بنای محسوب نمی شود.

تعداد شاغلین؛ تعداد افرادی که در سیستم اداری به عنوان شاغل ثبت شده و در اوقات اداری در ساختمان حضور دارند در صورت رفت و آمد زیاد مراجعین و همچنین ماهیت فعالیت ساختمان، تیم ارزیاب می‌تواند تخمینی از میزان حضور مراجعین در ساختمان به کارگروه ارائه و در محاسبات لحاظ نماید.

مقدار کاغذ مصرفی: مقدار کاغذ تحويل شده (کیلوگرم) به بخش‌های مختلف سازمان با توجه به گزارش خروج از انبار در صورتی که میزان کاغذ خروجی از انبار در واحد‌های دیگری همچون بسته باشد، تیم ارزیاب با توجه به اطلاعات وزنی هر بسته کاغذ می‌بایست نسبت به تبدل آن به واحد کیلوگرم اقدام نماید و در گزارشات خود لحاظ نماید.

مقدار کاغذ بازیافتی: میزان کاغذ جمع آوری شده (کیلوگرم) برای بازیافت در بازه زمانی مورد اندازه گیری مقدار پسماند عادی تولیدی؛ میزان پسماند عادی تولید شده (کیلوگرم) در سازمان در بازه زمانی مورد اندازه گیری مقدار پسماند عادی بازیافتی؛ میزان پسماند عادی جمع آوری شده (کیلوگرم) برای بازیافت در بازه زمانی مورد اندازه گیری

مقدار پسماند ویژه تولیدی: میزان پسماند ویژه تولید و جمع آوری شده (کیلوگرم) در سازمان در بازه زمانی مورد اندازه گیری

مقدار پسماند ویژه بازیافتی: میزان پسماند ویژه جمع آوری شده (کیلوگرم) برای بازیافت در بازه زمانی مورد اندازه گیری

مقدار سوخت مصرفی کل خودروهای سازمان: میزان سوخت مصرفی (لیتر) تمام خودروهای سرویس دهنده سازمان به تفکیک نوع سوخت (بنزین، گازوئیل، گاز و ...) در بازه زمانی مورد اندازه گیری

میزان پیمایش کل خودروهای سازمان: میزان پیمایش خودروهای سازمان (کیلومتر) در بازه زمانی مورد اندازه گیری در محدود شاغلین در معرض آزادگی صوتی در محیط کار؛ نسبت شاغلینی که در معرض آزادگی صوتی می‌باشند به کل شاغلین سازمان (درصد)

نحوه محاسبه این شاخص مطابق دستورالعمل حدود مجاز مواجهه شغلی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۱ می‌باشد.

آرددگی صوتی در محیط کار؛ نسبت آرددگی صوتی توسط دستگاه صدا سنج صورت می‌گیرد و در صورتی که فرد تراز بیش از 75 دسی بل در 8 ساعته دریافت نماید در معرض آرددگی صوتی قرار دارد.

در صد اتاق‌های فاقد آسایش حرارتی؛ نسبت اتاق‌هایی که فاقد آسایش حرارتی می‌باشند به کل اتاق‌های ساختمان سازمان (درصد)

آسایش حرارتی؛ این شاخص مطابق با استاندارد HSE-UK به صورت زیر می‌باشد:

- ✓ دمای استاندارد برای کارهای اداری بین ۲۰-۲۴ درجه سانتیگراد می‌باشد. و در طول ساعات اداری میانگین دما ۲۰ درجه سانتیگراد مورد قبول می‌باشد.
  - ✓ رطوبت نسبی هوا در محل کار می‌بایست حدود ۴۰ تا ۶۰ درصد باشد.
  - ✓ تهویه هوا در محیط اداری به میزان ۵ نا لیتر بر ثانیه برای هر فرد و در فضای کلی طبقات حداقل ۱۰ لیتر بر ثانیه برای هر مترمربع فضای کف محاسبه می‌گردد.
  - ✓ سرعت جریان هوا برای کارهای اداری بین ۱۱/۰ تا ۱۵/۰ متر بر ثانیه می‌باشد.
- موارد بالا توسط دستگاه باد سنج قابل اندازه‌گیری می‌باشد. در صورتی که هر کدام از عوارد بالا در محیط رعایت نشده باشد محل مورد نظر فاقد آسایش حرارتی می‌باشد.

در مواردی که فضای اداری به صورت اتاق نباشد به تشخیص تم ارزیاب در چند متعلقه این اندازه گیری صورت گرفته و کل فضا به صورت یکپارچه ارزیابی می‌گردد.

در صد اتاق‌های با غلظت دی اکسید کربن غیر مجاز؛ نسبت اتاق‌هایی که غلظت دی اکسید کربن بالای حد مجاز دارند به کل اتاق‌های ساختمان سازمان (درصد)

نحوه محاسبه این شاخص مطابق دستورالعمل حدود مجاز مواجهه شغلی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۱ می‌باشد.

غلظت دی اکسید کربن غیر مجاز:

جهت اندازه گیری غلظت دی اکسید کربن در فضا دستگاه فرائت مستقیم TESTO مورد استفاده بوده و حد اکثر مجاز این گاز در فضا ppm ۵۰۰ می‌باشد.

در مواردی که فضای اداری به صورت اتاق نباشد به تشخیص تیم ارزیاب در چند منطقه این اندازه گیری صورت گرفته و کل فضا به صورت یکپارچه ارزیابی می گردد.

درصد اتاق های با روشنایی نامناسب: تسبیت اتاق هایی که روشنایی نامناسب دارند به کل اتاق های ساختمان سازمان (درصد)

تحویل محاسبه این شاخص مطابق دستورالعمل حدود مجاز مواجهه شغلی مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۱ می باشد.

روشنایی نامناسب: این شاخص توسط لوکس متر و از ارتفاع عمومی سطح کار افراد مورد سنجش قرار می گیرد. حداقل سطح مورد تیاز برای روشنایی در محل کار ۳۰۰ لوکس می باشد. در اندازه گیری روشنایی موضعی می بایست حداقل سه ایستگاه در سطح کار مورد سنجش قرار گیرد و ارقام سنجش شده برای هر کدام از آنها نمی بایست از حد مجاز اعلام شده کمتر باشد.

پیوست شماره ۶: فایل در ضمیمه